

Revurdering af Miljøgodkendelse

Kvægbruget Vrejlev Kloster 3A, Vrå

Husdyrgodkendelsesloven § 41
Dato for gyldighed: 30. maj 2017
Journalnummer 09.17.18-K08-34-15

Indholdsfortegnelse

1	Revurderingens omfang	3
1.1.	Resumé.....	3
1.2.	Sagens forløb, herunder offentlighed.....	4
1.3.	Klagevejledning m.v.	5
1.4.	Næste revurdering	5
1.5.	Baggrunden for revurderingen.....	5
1.6.	Revurderingens indhold og vurderinger	6
1.7.	Ophør.....	6
2	Redegørelser og vurderinger vedr. BAT	7
2.1.	BAT-niveauet og BAT for staldindretningen	7
2.2.	BAT for fodringen.....	10
2.3.	BAT for opbevaring og håndtering af husdyrgødningen	11
2.4.	BAT for fosforindhold i husdyrgødningen	12
2.5.	BAT for udbringning/anvendelse af husdyrgødning.....	12
2.6.	BAT for forbrug af energi og vand	13
2.7.	BAT vedr. management	14
3	Bedriftens påvirkninger af natur	16
3.1.	Ammoniakfordampning og naturområder	16
4	Vurderinger vedrørende lugt	17
5	Øvrige krav og vilkår	18
6	Bilag	19

1 Revurderingens omfang

1.1. Resumé

Husdyrbruget på Vrejlev Kloster 3A, 9760 Vrå, der er ejet af Vrejlev Kloster ApS, har en miljøgodkendelse, der er fra 29. oktober 2007, og som er meddelt efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven¹.

En miljøgodkendelse skal revurderes første gang efter 8 år. Kommunen skal først og fremmest vurdere, om virksomheden er tidssvarende i forhold til de teknikker og teknologi, der kan give den mindste belastning af natur og miljø. Revurderingen omfatter alt i alt:

- Anvendelsen af den bedste, tilgængelige teknologi (BAT)
- Bedriftens totale belastning med ammoniak af værdifuld natur i nærområdet

Kommunen har vurderet:

- at der er grundlag for at påbyde anvendelse af bedre teknologi end den, der er i dag anvendes på bedriften.
- at totalbelastningen af nærmeste Natura 2000-område (kategori 1-natur) og nærliggende særligt værdifuld natur (kategori 2-natur) ikke overstiger de gældende grænseværdier ²
- at der ikke er baggrund for at stille krav vedrørende lugt fra anlægget.
- risikoen for forurening af jord eller vandmiljø, og som følge deraf påbudt nye vilkår

Følgende er en kortfattet gengivelse af de nye **vilkår**:

- Ophør (*vilkår 1.7.1.*)
- Skrabning af spalter i stalden (*vilkår 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3. og 2.1.4.*)
- Håndtering af gylle (*vilkår 2.3.1.*)
- Overdækning af gyllebeholdere (*vilkår 2.3.2.*)
- Opbevaring af olie og kemikalier (*vilkår 2.7.1.*)
- Beredskabsplan (*vilkår 2.7.2.*)

¹ Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse

² Bekendtgørelse 1283 af 08-12-2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Nogle af de nævnte vilkår kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer er overholdt, skal gødningsregnskabet kunne forevises.
- Når kommunen på tilsyn forlanger det, skal eventuelle afvigende værdier i gødningsregnskabet i forhold til standardværdier kunne dokumenteres ved f.eks. effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner, og afregninger fra slagteri, mejeri eller lignende.
- Når kommunen på tilsyn forlanger det, skal en opdateret beredskabsplan kunne fremvises.
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

I Bilag 1 ses en samlet oversigt over de eksisterende og nye vilkår, som kommune vil have fokus på i sit miljøtilsyn fremover.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i godkendelsen eller de nye, påbudte vilkår.

1.2. Sagens forløb, herunder offentlighed

Hjørring Kommune sendte et oplæg om revurdering til ejeren den 17. september 2015, som den 10. december 2015 indsendte de ønskede oplysninger til kommunen. Kommunen annoncerede indledningen af revurderingen på hjemmesiden den 15. januar 2016, med en frist for bemærkninger den 5. februar 2016.

Der indkom ingen bemærkninger i denne første høringsfase.

Efterfølgende har ejer indsendt supplerende oplysninger til brug ved revurderingen omkring opfyldelse af BAT-niveaue.

Udkastet til kommunens afgørelse – resultatet af revurderingen – blev den 26. april 2017 sendt til en række interessenter og til ejer. Ejer blev samtidig varslet om de nye og de ændrede vilkår. Høringsfristen for offentligheden og for ejer var i begge tilfælde 17. maj 2017.

Der indkom følgende bemærkninger.

- Ansøgers konsulent bemærker at der på side 4 står at gødningsregnskabet skal kunne forevises, bl.a. for at dokumentere at vilkår om fodring er overholdt.

Bemærkninger gav anledning til følgende justeringer af projektet: Der er ikke stillet fodringsmæssige vilkår, så dokumentationskravet er en fejl, og taget ud af den endelige revurdering.

Den endelige revurdering inklusive påbud om de nye og ændrede vilkår, blev meddelt ejer den 30. maj 2017. Samme dag blev den endelige revurdering udsendt til en række interessenter der havde anmodet herom.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan klage³ over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det samme kan enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. Klagen skal være modtaget senest 28.06.2017 kl 23.59

Klagen skal indsendes digitalt til Hjørring kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal. Klageportalen findes på www.borger.dk og www.virk.dk. Nævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for at klage. Gebyrets størrelse kan ses på <http://nmkn.dk/>.

En klage over påbud af nye eller skærpede vilkår har opsættende virkning. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ændre eller ophæve kommunens afgørelse på baggrund af en klage⁴.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolen. En retssag skal være anlagt inden seks måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

Der er til enhver tid mulighed for aktindsigt i sagen jf. forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

1.4. Næste revurdering

Næste regelmæssige revurdering skal ifølge loven finde sted efter senest 10 år, dvs. i 2027.

1.5. Baggrunden for revurderingen

Husdyrbruget på Vrejlev Kloster 3A, 9760 Vrå, der er ejet af Vrejlev Kloster ApS, har en miljøgodkendelse, der er fra 29. oktober 2007, og som er meddelt efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven⁵.

En miljøgodkendelse skal revurderes første gang efter 8 år. Kommunen skal først og fremmest vurdere, om virksomheden er tidssvarende i forhold til de teknikker og teknologi, der kan give den mindste belastning af natur og miljø (BAT = Bedste, tilgængelige teknologi).

---

³ Lovbek. Nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kap. 7.

⁴ Jf. § 80 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006.

⁵ Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse

Ejer skal redegøre for BAT på 6 områder, som kommunen derefter vurderer, nemlig:

- Staldindretning
- Fodring
- Opbevaring og behandling af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning
- Forbrug af vand og energi
- Management, dvs. hvordan bedriften ledes og styres i forhold til miljø og natur

Vurderingen kan føre til, at der stilles nye krav til bedriften (vha. vilkår).

Derudover skal kommunen vurdere:

- Bedriftens totale belastning med ammoniak af værdifuld natur i nærområdet
- Om der er baggrund for at stille krav om en mindre emission af lugt fra anlægget

1.6. Revurderingens indhold og vurderinger

I de følgende afsnit gives en detaljeret beskrivelse af kommunens vurderinger og af de eventuelle nye eller ændrede vilkår, kommunen påbyder som følge deraf. BAT-vurderingerne er ikke opdelt i de 6 BAT-områder nævnt ovenfor, men alle områderne er dækket ind i kapitel 2.

Hjørring Kommune har stillet vilkår til revurderingen. Vilkårene vil være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller det afsnit, de vedrører. De vilkår der ikke skal være opfyldt med det samme, har en tidsfrist til opfyldelse, som er angivet i forbindelse med det enkelte vilkår. Vilkår der er af mere administrativ karakter, som fx vilkår om ophør, træder i kræft med det samme, da en tidsfrist på sådanne vilkår ikke er relevant.

Ofte vil ejer skulle dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet i afsnit 1.1. sammen med oversigten over alle nye og ændrede vilkår.

1.7. Ophør

Vilkår:

- 1.7.1. Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredning. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor. *Erstatter vilkår 60 i miljøgodkendelsen af 29. oktober 2007*

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en forsvarlig nedlukningsplan.

2 Redegørelser og vurderinger vedr. BAT

2.1. BAT-niveauet og BAT for staldindretningen

Vilkår:

- 2.1.1. Spalterne i staldafsnit 22 skal skrubes i forbindelse på malkning, mindst tre gange i døgnet.
- 2.1.2. Der skal anvendes udstyr til skrabningen der kan registrere GPS-koordinater samt tidspunkt for skrabning.
- 2.1.3. Hvis der anvendes udstyr, der udelukkende kan anvendes til skrabning/strøning i stalden, kan GPS- og tidslogning, erstattes af en timetæller på maskinen.
- 2.1.4. Der skal føres logbog over antal kørte timer med skraberen, mindst én gang pr. måned, ligesom timetal for hhv. ny og gammel maskine samt dato, skal noteres ved udskiftning af maskinen.

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser/ mælkeydelse	Antal årsdyr	DE
Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	22	12.000	352	540,30*
Malkeko, tung race, Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	12	12.000	50	76,75*
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	8	1 – 6 mdr.	36	10,02*
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	8	6 mdr. – kælvning	11	5,24*
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	8	40 – 75 kg	220	5,03*
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Kalvestald, enkeltbokse	0 – 1 mdr.	20	4,57*
Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Goldkostald	12.000	33	50,65*
Dyreenheder i alt				692,56*

*Dyreenheder beregnet på revurderingstidspunkt

Husdyrtyper, antal dyr, staldsystem samt gødningssystem – har stor indflydelse på, hvor stor fordampningen af ammoniak fra anlægget bliver.

I oversigten ovenfor ses, hvilke husdyrtyper, bedriften er godkendt til. Antallet af dyr og staldsystemer fremgår ligeledes. Antallet af årsdyr holder sig inden for den eksisterende miljøgodkendelses rammer. Pga. af ændrede omregningsfaktorer for dyreenheder (DE) gennem årene, og et skift i dyretype i 2011, svarer godkendelsens 494,5 DE til 692,56 DE i dag.

Køernes mælkeydelse ændrer sig løbende, da kvægavlsprogrammet resulterer i mere og mere højtydende køer. Det betyder at mælkeydelsen på revurderingstidspunktet, i de fleste tilfælde vil overstige den mælkeydelse der er angivet i miljøgodkendelsen. Hjørring Kommune har vurderet, at den aktuelle mælkeydelse ikke er steget yderligere, end hvad den generelle stigning i perioden har været, og dermed holder sig indenfor den eksisterende miljøgodkendelses rammer. Tilsvarende vil en fremtidig stigning i mælkeydelsen, svarende til den generelle stigning, heller ikke være i modstrid med denne revurdering.

Hjørring Kommune har stillet vilkår om at spalterne i kostalden skal skrubes mindst 3 gange dagligt. Vilkåret er med til at sikre, at ammoniakfordampningen fra produktionen holdes under det vurderede BAT-niveau.

Hjørring Kommune har accepteret at skrabningen kan foregå manuelt med en maskine. Maskinen skal være udstyret med GPS logning af positioner og tidspunkter, så Hjørring Kommune på tilsyn kan kontrollere, at der skrubes det fastsatte antal gange. Alternativt kan der anvendes en maskine der udelukkende kan anvendes til dette formål og er udstyret med timetæller. Maskinen skal udelukkende kunne anvendes ved skrabning af spalter, da registrering af timeantal ellers ikke kan anvendes som dokumentation for at spalterne skrubes tilstrækkeligt.

Ansøger har målt tidsforbruget ved tre daglige skrabninger til gennemsnitligt 1 time og 35 minutter pr. dag, svarende til 578 timer årligt. Vilkåret vedr. logbog skal sikre at Hjørring Kommune på tilsyn kan kontrollere, at der skrubes det fastsatte antal gange.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i vurderingen og dermed i de nedenstående beregninger.

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Hjørring Kommune har beregnet BAT-niveauet for produktionen:

	Antal årsdyr	Vejledende ammoniakemission	
		Kg N/ år / dyr	kg N/år
Malkekøer i sengestald med spalter	352	9,89	3.481
Malkekøer i dybstrøelsesstald, kælvnings- og sygeboks	50	10,3	516
Goldkøer i sengestald med spalter	33	9,89	326
Kvier i dybstrøelsesstald	11	3,15	39
Småkalve på dybstrøelse	56	6,9	104
Tyrekalve på dybstrøelse	220		26
Den samlede emission fra anlæg må maksimalt være:			4.492

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet, at der er en emission fra produktionen på 5.168,36 kg N/år. De tiltag, der er fastlagt via i vilkårene ovenfor og i afsnit 2.3. "BAT for opbevaring og håndtering af husdyrgødning", har en reducerende effekt på fordampning af kvælstof fra anlægget. Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet, at der – med de nævnte tiltag - vil være en emission fra produktionen på 4.686 kg N/år.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt overskrider dermed som udgangspunkt den vejledende emissionsgrænseværdi med 194 kg N/år. Ansøger har derfor undersøgt mulige tekniske tiltag, der kunne foretages på bedriften, nemlig skrabning af spalter 6 gange/døgn i malkekostalden, samt skrabning af spalter i dybstrøelsesafdeling samt goldkostald. Udsnit af ansøgers vurderinger og beregninger fremgår af følgende (*med kursiv*):

Som det fremgår af vedhæftede pdf udskrift af ansøgningen er ammoniakemissionen fra en ko i sengebås med spalter og bagskyl med 25 % effekt på en skraber på gangarealet = 9,89 kg N. Den vejledende emissionsgrænseværdi fra 2011 er 9,8 (det passede dengang med fordampningen fra en ko på spalter med skrab ovenpå spalterne). Derfor anvender jeg 9,89 i min BAT redegørelse.

Af samme dokument fremgår det, at køerne på dybstrøelse med lang ædeplads med spalter har et ammoniaktab på 11,30 kg N/ko, hvilket givet et samlet tab på 565 kg N. Såfremt der sættes en skraber på spalterne vil det sandsynligvis reducere fordampningen med 25 % svarende til et samlet tab på 512 kg N. Det giver altså ca. 53 kg N i reduktion at sætte en skraber ovenpå spalterne. Det er ikke proportionalt. Som det fremgår af tabel 7 i teknologibladet vedr. spalteskrabere er det ikke proportionalt at sætte en spalteskraber ind i en stald med 75 DE (50 køer giver 66 DE).

I it ansøgningen er staldsystemet til køerne i den tilstødende velfærdsafdeling til kostalden sat til spalter med bagskyl/rundskyl. I denne afdeling er der opstaldet 30 køer. Det vil ikke være proportionalt at sætte spalteskrabere i denne det med henvisning til ovenstående teknologiblad vedr. spalteskrabere.

Ammoniaktabet fra dyrene i kalvestalden, dybstrøelse er overført til BAT redegørelsen. Det vil ikke være proportionalt at gøre noget ved denne emission. Det eneste der kan gøres er, at udbringe mere direkte fra stalden og pløje ned. Det er ikke muligt med det sædskifte, som praktiseres på bedriften. Det samme gælder for dyrene, som er opstaldet i kalvehytterne.

Kommunen accepterer ansøgers vurdering af omkostningerne ved de undersøgte, alternative BAT-muligheder. Der skal være proportionalitet mellem omkostninger og den opnåede effekt på ammoniakfordampningen. Ifølge Miljøstyrelsens BAT-vejledning kan en omkostning på over 100 kr. pr. kg reduceret kvælstof ikke være BAT.

Kommunen vurderer at den manuelle skrabning af spalter kan indgå som alternativt BAT-tiltag, som erstatning for skrabning med robotskraber eller fastmonteret skrabe anlæg, idet ansøger ved hjælp af logbog, skal kunne redegøre for at skrabningen sker med den fastsatte hyppighed.

Det er yderligere vurderet, omkostningen ved installation af robotskraber eller skrabe anlæg, i hvert af de to staldafsnit 22, ikke vil være proportionalt med den ammoniakreducerende effekt der vil kunne opnås, ved at øge antallet af daglige skrabninger, fra 3 til 6 i de to staldafsnit.

Kommunen vurderer dermed, at der ikke er baggrund for at stille vilkår om yderligere BAT-tiltag.

2.2. BAT for fodringen

Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet. Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT, at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det, at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det BAT, at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase – for at få reduceret fjerkræs og slagtesvins fosforudskillelse.

BREF-dokumentet omhandler alene slagtesvin og fjerkræ og ikke kvæg og lign. Idet koen er en drøvtygger, kan de forhold der er nævnt i BREF-dokumentet ikke ukritisk overføres til en kvægproduktion. Således er det f.eks. ikke muligt at anvende fytase eller syntetiske aminosyrer. I de senere år har der imidlertid været øget forsknings- og rådgivningsmæssig fokus på fosfor og fordringsnormen for fosfor er reduceret. Gennem foderplanlægningen er der ligeledes fokus på indholdet af såvel fosfor som protein i foderblandingen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ejers valg af fodringsteknikker med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det bedriften lever op til kravene til BAT vedr. fodring.

2.3. BAT for opbevaring og håndtering af husdyrgødningen

Vilkår:

2.3.1. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest et ½ år efter revurderingsdato.

2.3.2. Der skal etableres fast overdækning på gyllebeholder nr. 19 og 20 i form af teltdug.

Der er stillet vilkår vedr. pumpning af gylle for at undgå spild og dermed risiko for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Vilkåret vedr. overdækning er med til at sikre, at ammoniakfordampningen fra produktionen holdes under det BAT-emissionsgrænseværdien, der er nævnt i afsnit niveau, der omtales i 3.1. "Ammoniakfordampning og naturområder". Overdækningen vil desuden reducere lugtemission til omgivelserne.

Kommunen vurderer, at vilkårene om ikke-faste pumpeanlæg samt beredskabsplan vil være afgørende for at forebygge en utilsigtet forurening af det nærliggende vandløb.

Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnlige af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at foretage en behandling af husdyrgødning på bedriften under visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ejers foranstaltninger vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT på området.

2.4. BAT for fosforindhold i husdyrgødningen

For husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg, skriver Miljøstyrelsen bl.a. i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om fosfor. Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof, vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, der ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg.

For så vidt angår optimering af fosforudnyttelsen ved fodring af malkekvæg, vil mange fodermidler i praksis have et fosforindhold, der overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidlernes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Adgang til foderanalyser for fosfor kunne i praksis give mulighed for at planlægge tildelingen af fosfor mere præcist, men manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold betyder, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargen i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, der tager hensyn hertil.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger.

2.5. BAT for udbringning/anvendelse af husdyrgødning

Al gylle udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan, og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skrånede, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunens vurdering af BAT i forhold til udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen skriver i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning. De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet

mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen konkluderer, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Kommunen finder derfor, at det ansøgte lever op til kravene til BAT vedr. udbringning af husdyrgødning.

2.6. BAT for forbrug af energi og vand

Der findes ikke BAT-standardvilkår vedrørende forbrug af energi og vand i BREF (2003) eller i Miljøstyrelsens retningslinjer. Der forefindes ikke normtal for forbrug af energi og vand i forskellige bedriftstyper, idet forbruget vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, hvorfor det ikke er muligt påbyde vilkår om konkrete, målbare reduktioner.

I henhold til BREF er det med henblik på at reducere energiforbruget BAT at anvende naturlig ventilation. Når der anvendes mekanisk ventilation er det BAT at optimere udformningen af ventilationssystemet samt at undgå modstand gennem hyppig eftersyn og rengøring af ventilationssystemet. Det er desuden BAT at anvende lavenergibelysning.

Ligeledes er det med henblik på at reducere vandforbruget BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager.

Ansøger har oplyst (*gengivet i kursiv*):

Energi

Elektricitet anvendes til malkning, hegning, nedkøling af mælk, gyllepumpning samt belysning. Der sker egenproduktion af energi fra to vindmøller, en 750kw og en 250kw.

- Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til at opvarme køernes drikkevand med og til at opvarme brugsvandet med*
- Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret*
- Mælkepumpen er frekvensstyret*

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandedanlæg, bliver indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Vand

- Dagligt eftersyn af vandkopper/ventiler samt kar.*
- Vandet fra pladekøleren bliver genbrugt som drikkevand til køerne og til vaskevand til malkestalden.*
- Vandforbruget registreres da der kommer en kvartalsvis opgørelse fra vandværket.*
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.*

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at registrere energi- og ressourceforbrug, og sammenholdes dette med ansøgers tiltag med henblik på reduktion af energi- og vandforbruget, vurderer kommunen, at bedriften lever op til BAT. Hjørring Kommune gør endvidere opmærksom på, at det er en fast del af det regelmæssige miljøtilsyn på alle husdyrbrug og virksomheder, at presse på og inspirere til en løbende reduktion af energi og vand.

2.7. BAT vedr. management

Vilkår:

- 2.7.1. Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Tidsfrist for opfyldelse ½ år efter revurderingsdato.
- 2.7.2. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være kendt af ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Nedenfor ses ejers redegørelse for management og egenkontrol. Ejers egen redegørelse er gengivet i *kursiv*.

Management

- *Bedriften bliver drevet efter de principper der er opstillet i begrebet "godt landmandskab". Begrebet "godt landmandskab" indeholder en målsætning om inddragelse af principperne for integreret produktion. Hensynet til de mere bløde værdier bliver derved en integreret del af planlægningsprocessen. De bløde værdier er i denne sammenhæng defineret som etisk betingede hensyn, herunder hensyn til medarbejdere, naboerne til bedriften, forbrugerne samt til husdyrvelfærd, naturen, landskabet og miljøet. Ved anvendelse af denne helhedsorienterede managementform forventes kravene fra det omgivende samfund at blive efterlevet, sideløbende med de økonomiske krav.*
- *Der laves en foderplan i samråd med fodringsrådgiver og der laves endagsfoderkontroller. Alt grovfoderet bliver analyseret, således foderplanen hele tiden er så optimal som mulig.*
- *Der anvendes NIR scanner til at korrigere / optimere hver enkelt skovfuld grovfoder når der blandes foder.*
- *At den flydende husdyrgødning opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger*
- *At beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring*
- *At beholderen tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år*
- *At der først sker omrøring af gyllebeholderen kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspredning.*

Der er stillet vilkår om, at kommunens regulativ for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Hensigten er at minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Der er stillet vilkår om, at der skal foreligge en opdateret beredskabsplan. Den nævnte beredskabsplan for bedriften, beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v. Hensigten er at begrænse de miljømæssige konsekvenser i tilfælde af et uheld.

Ansøger har indsendt en beredskabsplan, som kommunen har vurderet lever op til det ønskede formål.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes at ejeren i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT.

3 Bedriftens påvirkninger af natur

3.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Godkendelsesbekendtgørelsen fastlægger grænser for, hvor meget ammoniak fra et husdyrbrug, der må lande på nærliggende Natura 2000-områder (kategori 1-natur) og på nærliggende, særligt udvalgte naturområder (kategori 2-natur). Kategori 2-natur er højmoser, lobeliesøer og heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha. Dette "totaldepositionskrav" skal husdyrbruget stilles overfor, også når der foretages en revurdering.

Kravet i forholdt til de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) maksimalt en total deposition af ammoniak på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Kravet i forhold til kategori 2-natur er maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Beregninger af bedriftens samlede fordampning af ammoniak fra stalde og lagre er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Denne er på 4.686 kg N/år. Beregningerne bygger på de aktuelle data vedr. bedriften og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

De nærmeste Natura 2000-områder ligger mere end 14 km fra bedriften, mens den nærmeste kategori 2-natur ligger mere end 3 km fra driftsbygningerne.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Kommunen konkluderer derfor, at totaldepositionen af ammoniak fra anlægget ikke overstiger grænserne, hverken i forhold til kategori 1-natur eller kategori 2-natur. Der er derfor ikke behov for at stille yderligere vilkår vedr. ammoniakfordampningen fra anlægget.

4 Vurderinger vedrørende lugt

Kommunen er i en revurdering forpligtet til at forholde sig til lugtforholdene. Omfanget af lugt hænger tæt sammen med vejrforhold, dyretype, antal dyr og staldindretning.

Miljøstyrelsen har imidlertid ikke udmeldt BAT-standardvilkår herunder BAT-emissionsgrænseværdier for lugt. Der er heller ikke i eksisterende BREF-dokumenter peget på godkendte teknologier, der kan reducere lugt. Desuden har kommunen ikke kendskab til teknologier eller teknikker, der med sikkerhed kan reducere lugt – og som kunne lægges til grund for et BAT-krav.

Kommunen kan i forbindelse med en revurdering give virksomheden påbud om nye og ekstra tiltag. Dette skal dog være begrundet i en væsentlig forurening, hvor der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse, jf. bekendtgørelsen § 40, stk.2 ^[1]. Det er Hjørring Kommunes vurdering at ingen af de nævnte begrundelser er relevante i denne sag.

Endelig slår Miljøstyrelsen fast, at myndighedernes ændrede holdning til, hvor stor en påvirkning, forurening eller gene, der er acceptabel, ikke kan begrunde påbud om skærpede vilkår i forbindelse med en revurdering. De større afstandskrav, der i de senere år er indført i forbindelse med etablering eller udvidelse af husdyrbrug, er et eksempel på en sådan ændret holdning.

---

^[1] § 40, stk. 2 i Bekendtgørelse 1283 af 08-12-2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

5 Øvrige krav og vilkår

Flere af vilkårene i den eksisterende miljøgodkendelse er irrelevante, fordi kravene siden er indarbejdet i lovgivningen, eller at nye vilkår erstatter de eksisterende. En revurdering giver desværre ikke mulighed for at ophæve vilkår i en eksisterende godkendelse. Dette vil kræve et særskilt tillæg til godkendelsen.

I Bilag 1 har kommunen derimod samlet de vilkår fra den eksisterende miljøgodkendelse, som kommunen vil fokusere på i miljøtilsynet fremover. De nye og de ajourførte vilkår i denne revurdering indgår naturligvis også i denne oversigt.

6 Bilag

Bilag 1. Anlægstegning

Bilag 2. Oversigt over ejendommens vilkår

I oversigten er medtaget de vilkår, som kommunen vil fokusere på i miljøtilsynet fremover.

Husk at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i godkendelsen eller de nye, påbudte vilkår.

Driftsophør

Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredding. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor. *(vilkår 1.7.1. – Denne revurdering)*

Opbevaring og håndtering af husdyrgødningen

- Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest et ½ år efter revurderingsdato. *(vilkår 2.3.1. – Denne revurdering)*
- Der skal etableres fast overdækning på gyllebeholder nr. 19 og 20 i form af teltdug. *(vilkår 2.3.2. – Denne revurdering)*
- Markstakke må højst være placeret 1 år på samme sted og stedet må tidligst benyttes igen efter 5 år. *(vilkår 1.2.15. – Miljøgodkendelse af 29. oktober 2007)*

Management

- Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges, senest ½ år efter revurderings dato. *(vilkår 2.7.1. – Denne revurdering)*
- Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være kendt af ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. *(vilkår 2.7.2. – Denne revurdering)*

Husdyrhold og staldindretning

- Spalterne i staldafsnit 22 skal skrubes i forbindelse på malkning, mindst tre gange i døgnet. (*vilkår 2.1.1. – Denne revurdering*)
- Der skal anvendes udstyr til skrabningen der kan registrere GPS-koordinater samt tidspunkt for skrabning. (*vilkår 2.1.2. – Denne revurdering*)
- Hvis der anvendes udstyr, der udelukkende kan anvendes til skrabning/strøning i stalden, kan GPS- og tidslogging, erstattes af en timetæller på maskinen. (*vilkår 2.1.3. – Denne revurdering*)
- Der skal føres logbog over antal kørte timer med skraberen, mindst én gang pr. måned, ligesom timetal for hhv. ny og gammel maskine samt dato, skal noteres ved udskiftning af maskinen. (*vilkår 2.1.4. – Denne revurdering*)
- Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor: (*Anmeldelse af skift i dyretype af 8. september 2017*)

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser/ mælkeydelse	Antal årsdyr	DE
Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	22	12.000	352	540,30*
Malkeko, tung race, Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	12	12.000	50	76,75*
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	8	1 – 6 mdr.	36	10,02*
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	8	6 mdr. – kælvning	11	5,24*
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	8	40 – 75 kg	220	5,03*
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Kalvestald, enkeltbokse	0 – 1 mdr.	20	4,57*
Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Goldkostald	12.000	33	50,65*
Dyreenheder i alt				692,56*

*Dyreenheder beregnet på revurderingstid